

ЛЕОНИД ПАНАСЕНКО СТАТИСТИ

Превод от руски: Александър Димитров, 1988

chitanka.info

Въздухът наоколо сякаш се сгъсти — не остана за дишане. Към блудкаво-киселата воня на метал и прах се добави остра, неприятна миризма.

Тони погнушено се намръщи.

Седят... Или стоят, всеки вкопчил се за нещо... Гушат се в облегалките на столовете, притискат се към стените на вагоните, към затворените врати. Най-добре са онези, които седят. Те са защитили гърба си. Поне няма да получат удар отзад, няма да ги наръгат с нож, да се вкопчат в гърлото им... Застинали, притаени, свити като буби в пашкул. Задушана ги страхът. Страх за себе си, за роднини и близки, останали там горе и по всяка вероятност загинали. В най-добрия случай — ранени или захвърлени в този взривен свят. А те оцеляха, но са смазани от отчаяние. Седят и стоят, притискат се о стените на вагоните и се надяват, че ей сега ще светнат лампите, ще се появят полицаите или войниците. Ще ги намерят, ще ги изведат, ще ги спасят...

Кому са притрябвали?! Те не могат да се видят един друг, но чуват чуждото дишане и то им се струва като дихание на хищен звяр. Страх ги е да продумат, да заговорят спътника си. Онези, които се осмеляват да напуснат влака, моментално се загубват в лабиринта от тунели. Повечето предпочитат да седят във вагоните.

Тони, както и преди, нищо не виждаше, но по сгъстилия се въздух и острата миризма определи: пред него се намира поредният влак. Отново ще трябва да обяснява на тези тъпаци, че няма откъде да чакат помощ, че единственият път към спасение е да стигнат до станциите на метрото в покрайнините на града. Може да са оцелели. Ще се наложи да командува това стадо, да им обяснява, а те в мълчание страховито ще примигват на светлината на фенерчето, без да разбират защо ги безпокоят.

— Чуй, Безпръсти — побутна го Арчибалд. — Някой вика.

Тони се отърси от тъжните мисли, заслуша се.

— По... моощ...

Звукът беше глух, неясен, сякаш идваше иззад стена или преграда. Като че ли викаше жена.

Във вагона трябва да е, определи Тони.

— След мен! — изкомандува той Арчибалд и като изопна напред обезобразената си ръка, се затича по траверсите.

Открехна вратата на последния вагон и видя слаба светлина от фенерче и мятащи се наоколо сенки.

— Ако викнеш още веднъж, ще нахраним плъховете с теб. Парченце по парченце — със заплашителен глас каза притежателят на фенерчето. — Обещите и пръстените, бързо! Те вече няма да ти трябват.

Гласът на грабителя се стори познат на Тони.

Нима е Флайт? — удиви се той. Ама че подлец.

— Поразмърдайте се, леди и джентълмени — подканяше ги той. — Не пречете на помощниците ми. По-бързо се освобождавайте от ненужните вещи. Скъпоценности, часовници, пари. Впрочем — той се засмя — парите можете да си задържите. Кому са изтрябвали сега... По-живо!

Грабителят се извърна — лъчът светлина се плъзна по бледите, изплашени лица на пътниците.

Флайт е, убеди се Тони. В дясната ръка на стария си враг забеляза пистолет.

— Заеми се с помощниците му — прошепна той на Арчибалд.

Прекося с няколко скока вагона, хвана пистолета и едновременно, със заучен още в армията удар, повали Флайт. Фенерчето падна от ръката на бандита и угасна.

— Светлина! — извика Тони.

Арчибалд запали своето фенерче. Със свободната си ръка той като в клещи бе стиснал гърлото на единия от „помощниците“.

Флайт скочи. Като не знаеше кои и колко са нападателите, той се втурна към вратата, съединяваща вагоните. След него набързо се изнизаха „помощниците“ му.

— Благодаря ви, сър — прошепна изплашената до смърт жена. — Беше... ужасно... Той два пъти ме удари по лицето и едва не ми счупи пръста, като ми сваляше пръстена...

— Изслушайте ме — каза Тони, като се обърна към всички пътници. — Тук ще умрете от глад или ще се задушите. Трябва да вървим и да търсим изход от метрото. Сами! Никой няма да дойде да ви спасява. Даже не знаем дали някой горе е оцелял.

Жената отново изхлипа. Другите продължаваха да седят и да стоят, като извъръщаха поглед.

— Хайде по-смело! — Тони разбра, че тези хора се боят и от него. Скри в джоба си отнетия от Флайт пистолет, направи опит да се усмихне. — Добре познавам подземията и ще се помъча да ви изведа. Поне има някакъв шанс. Да седите тук и нищо да не правите — значи да загинете. Който иска да живее — след мен.

Тръгна към вратата, зад която преди това изчезнаха Флайт и приятелите му.

Един от пътниците, мъж с рижа брада и барета, се отдели от перилата и улови Тони за ръкава на якето.

— Сър — замърмори той. — Страшно закъснявам. Не мога да чакам, докато ни измъкнат оттук. Вземете ме със себе си.

— Искате ли приказки — каза Тони. — С приятеля ми каним всички желаещи. Как се казваш?

— Ричард.

— И ти ли си тръгнал на снимки?

— Не... Какви са тези снимки?

— А, ясен си ми — засмя се Тони. — Да вървим.

— Къде сте тръгнали?! — неочаквано извика жената, която преди малко се опитаха да ограбят. Гласът ѝ се прекъсваше от ридания. — Защо горе? Там няма нищо. Там всички са мъртви! Всички! Не разбирате ли — всички!

— Може и да не са всички — спокойно ѝ възрази Тони. — А докато сме живи, защо трябва да си слагаме кръст?

Отвори вратата в дъното на вагона, за да продължи. Изостреният му слух долови оживление и размърдване сред хората зад гърба му.

Тони мина през шестте вагона, без да забелязва, че към малкия им отряд се присъединяват нови и нови пътници. Вървеше най-отпред, след него — Арчибалд и червенобрадият чудак, който за някъде закъсняваше, след тях — останалите. Онези, които повярваха в него, всички, които ужасът на бездействието пришпорваше.

Влакът свърши и те внимателно стъпиха на траверсите.

Нещо меко и пъргаво се удари в крака на Тони, метна се встрани.

— Светни — каза той на Арчибалд, който вървеше след него.

В яркия лъч, осветил тунела, се мернаха няколко сиви сенки.

— Плъхове! — изпищя една от жените.

Плъховете не обръщаха внимание нито на светлината, нито на хората и поединично или на малки групи се шмугваха покрай отряда

на Тони и изчезваха в мрака на тунела.

— Разбрахте ли? — радостно извика Тони на спътниците си. — Всички ли разбраха?! Пътят ни е верен. Плъховете винаги знаят къде има изход.

До него се доближи Ричард.

— Хората трябва да починат. — Той погледна часовника си и добави: — Не са спали цялата нощ. Сега е утро, единадесет без четвърт. Едва се държат.

— Щом стигнем гарата — ще си починем — отсече Тони.

Вече е сутрин. Единадесет, помисли си той. Значи тук сме от около дванадесет часа. Нещастни статисти — и в киното, и в живота, оцелели кой знае защо по време на световната касапница. Кой знае защо?

Тони неволно си спомни вчерашната вечер.

Към десет вечерта в приюта казаха, че старият Пайпър — помощник на продуцента, утре сутрин ще набира статисти за някаква нова суперпродукция и че работата е точно за него, бившия морски пехотинец.

Тони Макфейл за пръв път се забърка в тази съмнителна работа преди три години. Тогавя на него даже му хареса да играе човек от тълпата. Наоколо все същите като него бедняци. Но ето че пламват прожекторите и прозвучава командата: „Камера“! Няма значение кого изобразяваш, стига да плащат. И само в началото помниш, че са те купили, че само временно си герой. А после, да речем, щурмуваш Бастилията и почти вярваш, че всичко това става в действителност.

Както и да е, но щом чу новината, Тони реши веднага да тръгне за студиото. Нощта все някак ще изкарам, помисли той, за сметка на това пък сутринта ще съм сред първите.

Той едва събра пари за метрото, взе няколко сандвича, за да може да закуси сутринта, докато чака на опашката, и забърза към метрото. Наближаваше полунощ. Там срещна Арчибалд.

— Къде си се забързал така?

Тони се обърка, докато измисляше какво да излъже, но неочаквано си спомни за услугата, която този мрачен младеж някога му беше направил.

— Слушай — тупна той по рамото Арчибалд. — Що не дойдеш с мен. Утре сутринта ще набират статисти за снимането на някаква нова

суперпродукция. Шест или седем масовки. Представяш ли си?!

— Отлично! — зарадва се Арчибалд. — Точно съм останал без стотинка.

Заедно се спуснаха по ескалатора.

На перона нямаше много хора — дванайсетина души. Пристигна потъналият в светлини влак. Седнаха в един празен вагон. Започнаха да си припомнят някои смешни случки, станали с тях по време на снимки.

Влакът навлезе в някаква станция. Светлината в техния празен вагон неочаквано изгасна, отново светна. Високоговорителите запращаха, после изплашеният глас на диспечера обяви:

— Въздушна тревога! Въздушна тревога! След няколко минути градът ще бъде подложен на атомна бомбардировка. Всички в скривалищата! Спазвайте...

Приятелите не изчакаха да чуят какво трябва да спазват. Те презглава изхвъркнаха от вагона и въпреки призива на диспечера се метнаха към носещия се нагоре ескалатор.

Точно тук ги настигна краят на света.

Подът под краката им трепна от могъщия удар, от тунела, водещ на повърхността, като отровно кълбо се търкулна облак от дим и прах. Там, горе, нещо гърмеше и се рушеше, по спрелия ескалатор се посипаха камъни, пясък и парчета мазилка.

На гарата край техния влак се щураха десетки изплашени до смърт хора.

Светлината замига и угасна, отново светна. Явно заработи аварийната система.

Отвсякъде — от двата тунела, горе и долу, от ескалатора — се носеше ниско и мощно бучене. Сякаш стенеше самата земя. Тони и Арчибалд се притиснаха до колоната.

— Няма ли да се срути? — попита Тони, като посочи с очи тавана.

— Не, тук сме дълбоко под земята — отговори Арчибалд.

В това време светлината изгасна съвсем.

— Хайде, приятелю, заедно да вървим — предложи Арчибалд. — Поединично няма да се измъкнем. Освен това аз имам фенерче. Вечер винаги го мъкна със себе си, за да не си счупя главата, когато се прибирам в моята дупка.

— Добре — съгласи се Тони. — Трябва да вървим към покрайнините на града. Все някоя ще е оцеляла.

И едва сега най-сетне проумя какво бе станало. Бученето, носещо се отвсякъде, стихна. Тони намери в тъмнината рамото на Арчибалд и с всички сили го стисна.

— Ти... ти... разбираш ли какво се случи?! — със запъване каза той. — Какъв ужас! Случи се все пак!

— Остана ли ти някой? Там, горе? — Гласът на Арчибалд бе тих и спокоен.

— Не... Тоест неколцина приятели. Познати...

Арчибалд дълго мълча. После неохотно каза:

— Нищо не дължа на този свят. А виж той ми е задлъжнял. И то много. И безсъвестно ме мамеше... Ще смятаме, че моят длъжник е умрял... Да вървим, приятелю. Казват, че умееш да се биеш?

— Донякъде. Десантник бях.

— Прекрасно. Върви напред и им дай да се разберат на всички мръсници. До половин час тук ще е пълно с тях.

* * *

От тунела срещу кретащите по траверсите хора полъхна свеж въздух.

Станция, досети се Тони.

— Изчакайте тук — тихо каза на Арчибалд. Взе от него фенерчето и като се придържаше близо до стената, внимателно тръгна на разузнаване.

На станцията нямаше жива душа.

Тони се упъти към ескалатора и едва не удари челото си в металната преграда, затворила входния тунел.

Само това липсваше! Смутен, той зашари с лъча на фенерчето. Явно строителите бяха предвидили защита в случай на срутване или... атомна война... Ако това нещо бе затворило всички станции, край. Не. Без паника! Досега още не е имало случай сред множеството механизми да няма поне един дефектен. Пък и автоматиката им там, горе, е станала на пух и прах. По-точно — на пламък. Тази преграда по-скоро е изключение, а не правило.

За всеки случай Тони потърси около металната преграда някакво задвижващо устройство, но нищо не откри.

В разрушената стая на диспечера намери умивалник, отвъртя крана и с радост установи, че има вода. Започна да натиска бутоните на безжизнения селектор, вдигна телефонната слушалка. Тя, както трябваше да се очаква, също мълчеше.

Тони се върна при спътниците си.

— Там, в стаята, можете да пиете вода и да се умиете — каза той и посочи с лъча на фенерчето отворената врата. — Съберете кой каквото има за ядене. Ще похапнем и ще поспим. Давам ви пет часа за отдих. Всички ще спят в стаята. Мъжете по ред ще дежурят отвън до входа. Аз ще дежурия пръв...

... В подземиято започна да става душно и Тони свали якето си, постла го под себе си на каменния под. Седна до вратата и се заслуша в тревожната тишина, в която от време на време нещо изшумоляваше, изсипваше се, падаше и този звук отекваше далеч в тунелите.

Няколко пъти Тони чу стъпки и даже гласове. В такива случаи се ориентираше по звука и за секунда светваше с фенерчето. Стъпките и гласовете начаса се изгубваха — пленниците на подземията или даваха заден ход, или бързо се прокрадваха покрай опасното място.

В мрака на подземиято от време на време се повтаряше някакъв странен звук.

Куче? Откъде в метрото — куче? Вярно. Някъде наблизко скимти.

Макфейл стана и тръгна към левия край на перона, откъдето се донасяше жалното скимтене.

На перона нямаше никой.

Тони светна надолу и вместо куче видя малчуган в зелен окъсан пуловер и шапка в същия цвят. Момчето се бе свило, седеше на релсите с гръб към станцията и плачеше — безнадеждно хлипаше като понякога тихичко скимтеше съвсем като пале.

— Ей, ти — извика му Тони. — Ще наводниш тунела — не можем се измъкна. Я ела тук.

Момчето скочи, обърна се към светлината. Лицето му беше в кръв, устните му разранени.

— Какво ти има? — намръщен попита Макфейл.

— Паднах... ударих се... — измънка момчето. — Очилата си загубих... Ама там, там... — риданията му пречеха да говори. —

Горе... Там са мама... Татко... Те са загинали!

— Откъде ти дойде наум? И те може като теб да са в метрото или в скривалището.

Тони освети наоколо. Между траверсите, на десетина крачки от палето (както го кръсти наум), блесна стъкло. Той скочи долу, вдигна очилата.

— Ето ги. Едното стъкло е оцеляло — носи ги. Все едно тук е тъмно като в рог. И престани да скимтиш — нали си мъж. Как се казваш?

— Дейвид.

Момченцето набързо надяна счупените очила. Подпухналите му устни се изкривиха в жална усмивка.

— Благодаря ви, сър! Не знам как се казвате.

— Антъни Макфейл. Или просто — Тони. Водя със себе си група хора към крайните станции. От там по-лесно ще се измъкнем. Ако искаш, тръгвай с нас... А там — Тони посочи с показалец нагоре — ще намериш родителите си. Може би те се нуждаят от помощ, а ти тук си скимтиш на релсите.

— Благодаря ви, сър! — повтори Дейвид, без да скрива радостта си. — Ще дойда с вас. Ще ви помагам. Ще видите!

— Нищичко няма да видя — усмихна се Тони и изключи фенерчето. — Трябва да пестим батерията. Без нея сме като къртици, можем само да пълзим. Ела с мен. Ще поспим някой и друг час и — на път.

* * *

В следващия тунел от тавана капеше. Траверсите бяха мокри и хлъзгави. Тони предаде по веригата да вървят внимателно — ако някой падне, няма кой да му окаже медицинска помощ.

На двете станции, които отминаха, нямаше хора. Входелите и изходите им също бяха преградени.

Арчибалд и Ричард вървяха мълчаливо, а Дейвид, който едва не падна в отворения канализационен люк, изтърси нещо, което сигурно бе идвало наум на мнозина:

— Ако бомбите горе са разпердушили водопроводните тръби, като котета ще се издавим.

— Глупости — отвърна му Арчибалд. — Метрото е строено с оглед подземните води... Пък и градът вече не се захранва с вода. Самият град не съществува — с твърд глас добави той.

През това време Арчибалд мислеше за Флайт. Знаеше, че Безпръстия и Флайт враждуват още от деня на запознаването си. Преди Флайт бе тарторът на статистите и даже вземаше комисионна за посредничество с продуцента и помощниците му. Но се опари с Тони. Намекна му за пари, а Тони се изплю в краката му и го посъветва да се измита. Флайт го заплаши: без моето поръчителство никой продуцент няма да те наеме. Тогава Тони демонстративно скри зад гърба си обезобразената ръка и без да продума дума, страшно започна да подмята Флайт с ритници. Казват, че това било разпространена игра сред наемниците. Както и да е, но за Флайт никой не се застъпи. Когато започна да крещи — не толкова от болка, колкото от унижение, Тони още веднъж плю в краката му и се отдръпна. Все пак Флайт не отстъпи водачеството, макар че вече не виреше нос...

Трябва да се пазят от Флайт и приятелчетата му. Те явно също са се запътили към крайните станции. И ако ги проследят в тъмнината и внезапно ги нападнат...

Стигнаха следващата спирка. Тони и спътниците му спряха: зад стъклената стена с рекламни рисунки слабо светеше.

— Магазин! — тревожно прошепна Арчибалд. — Някой шари вътре.

— Флайт, кой друг — каза Тони и извади пистолета. — Аз имам шесто чувство за него. Ричард, предай на останалите засега да постоят в тунела.

Свити одве и прикрити от високия перон, те тръгнаха напред.

— Я ги стресни — каза Тони на Арчибалд. — Гласът ти е като йерихонска тръба. Обяви края на света.

— Хей, вие! — изрева Арчибалд. — Предайте се! Обкръжени сте!

В отговор от перона се чу изстрел.

— Флайт — каза Тони в тъмнината. — Ако ти шариш там, пази се. Ще те смачкам като плъх. Позна ли гласа ми?!

Звънна счупено стъкло. Хлопна врата. После се чу тропот от бягащи крака.

— Светни ми — прошепна Тони на Арчибалд.

Мътножълтият лъч не стигаше до края на перона, но мракът отстъпи за миг и те видяха как пет или шест силуета се шмугнаха в тунела.

Те бързо се метнаха на перона. Дейвид понечи да ги последва, но Тони мълчаливо го избута с рамо — знай си мястото, един вид.

— Прикрий ни гърба — за всеки случай заповяда той на Ричард. — Не мисля, че тези мерзавци ще рискуват да се върнат, но все пак си отваряй очите. Ние двамата ще огледаме станцията.

Край зейналата врата на магазина лежеше труп на полицай.

Тони го обърна, светна в лицето му.

— Зашеметили са нещастника, а после са го довършили с нож — мрачно заключи Арчибалд. — И само заради пистолета. Без него Флайт е за никъде.

Тони изключи фенерчето и се замисли.

— Нещо не ми се вярва Флайт с пистолет и няколко негодници като него на разположение тъй лесно да отстъпи. Да избяга като последния страхливец. И то откъде! Тук има продукти, алкохол.

Тони говореше тихо, като че ли размишляваше на глас.

— Може би онези бързаци духнаха само да ми замажат очите? А Флайт с приятелчетата си се е стаил? Някъде тук, до нас. И чакат. Трябва да проверим.

Като се стараеха да стъпват колкото се може по-тихо, те надникнаха в магазина и закусвалнята, след което се насочиха към ескалатора. Преграден щит нямаше.

— Стой долу — прошепна Тони на Арчибалд. — Ако са там и ако успея да ги прогоня, посрещни ги тук.

— Добре. Отваряй си очите. Флайт не се церемони.

Тони започна да се изкачва по неподвижния ескалатор — прокрадвайки се, напълно безшумно, както ги учеха в армията.

Беше изминал вече около петдесет стъпала, когато някакво шесто чувство му подсказа: отпред се е стаил човек.

Тони спря. Наведе глава, за да улучи първия в корема, и се хвърли напред, като нанасяше напосоки удари с дръжката на пистолета.

Не сгреси. Враговете се оказаха трима. Първият изохка и мигом се свлече някъде в краката му, на стълбите. Втория Тони дръпна към себе си и го преметна през рамо надолу. Затова пък третият го посрещна с такъв удар в челюстта, че за малко самият Тони не се отърколи по ескалатора.

Противникът явно бе отскочил назад, стреля напосоки — куршумът едва не парна бузата на Тони.

Мигновено се ориентира, наведе се и пробяга няколко стъпала нагоре. Краката на противника. Сграбчи ги. Дръпване. А сега, подлецо, на ти по кратуната с дръжката на пистолета — и... долу. Какво, не искаш, ловиш се за перилата, а? На ти още веднъж...

— Светлина! — извика той.

Арчибалд, който съпровождаше с ритници бягащите бандити, светна долу фенерчето. В неясната му светлина Тони видя на успоредния ескалатор още две приятелчета на Флайт — те презглава бягаха надолу. Стреля подире им, като се целеше в свода на тунела.

— Понатрихме им муцуните — засмя се Тони и заслиза към Арчибалд.

Викнаха на Ричард да покани останалите и се отправиха към ограбения магазин и закувалнята.

Първи дотичаха Дейвид-Палето и Ричард.

— Всичко чухме — давеше се от възторг Палето. Оцелялото стъкло на очилата му победно проблясваше в лъча на фенерчето. — Ама как ги натръшкахте! Аз мъничко се поуплаших само когато започна стрелбата.

— Старче, качи се по ескалатора — помоли Тони Арчибалд. — Виж дали е свободен изходът.

Започнаха да оглеждат магазина. Хората на Флайт бяха ограбили всички лавици и тезгяхи, но не бяха успели да отнесат всичко — по средата на помещението се валяше забравен чувал с продукти.

— Дигайте го — нареди Тони. — Вътре има консерви, сухари, сирена, сокове. Ричард, разпреди товара на всички мъже. Освен Дейвид.

— Мистър Тони! — възмути се Палето. — Аз също съм мъж. А и съм много издръжлив.

— Добре, вземи десет консерви месо и малко сухари — засмя се Тони. — Ще пазиш неприкосновения запас. Без мое разрешение

никому няма да даваш. Разбра ли?

— Тъй вярно, сър, никому — по военному отговори момчето.

— Тук има газов котлон и бутилка с газ — викна от съседната закусвалня Арчибалд.

Беше успял вече да се върне — изходът бил затрупан.

— Ужасно тъмно е, но кафе ще направим. Умирам за нещо топло.

— Бихте ли светнали тук, моля — каза Ричард.

— Свещи! — ахна любопитният Дейвид. — И фенерчета, батерии! Два, не — три кашона.

— Това се казва находка! — зарадва се Тони и погледна часовника си. — Палете свещите, ще вечеряме. Дейвид, раздай на всеки по фенерче и преброй хората.

* * *

След двадесетина минути другарите по нещастие насядаха кой на каквото намери около импровизираната маса от няколко сандъка. В несигурната, танцуваща от течението светлина на свещите Тони за пръв път разгледа спътниците си. Седем жени и единадесет мъже. Сиви отслабнали лица, мръсни ръце и дрехи... Особено зле изглеждаха мъжете — мрачни, с двудневна брада, ядяха бързо и лакомо. Впрочем в подземие то ставаше все по-топло и задушно... Ясно: вентилацията не работи, цялата им надежда е в естествената. Вентилационните кладенци сигурно са затрупани. В тунелите ще се увеличава влажността, ще се трупа въглероден двуокис... Как ги учеха в армията, а? „Повишеното съдържание на въглероден двуокис в затворено пространство предизвиква сърцебиене и болки в главата, а концентрация 10–12 процента — припадък.“

Тони забеляза, че никой от неговите спътници по подземни странствувания не яде. Всички очаквателно го гледаха. На Тони му стана неудобно.

— Да не би да чакате молитва да ви кажа? — грубо се пошегува той. — Лапайте, лапайте. Кой знае колко още ни предстои да вървим.

И в този момент разбра, че хората друго очакват от него. Не молитва, не, а някакви ободряващи думи. Нужна им е надежда. Същата

онази надежда, която подхранва всички молитви по света.

— Необходими са ни сили, приятели — каза Тони вече с друг глас, уверен и спокоен. — Много сили. Ще набия всеки, който започне да хленчи и да се оплаква по пътя. Затова пък, лейди и джентълмени, ще ви изведа на повърхността. И стига с тези траурни физиономии. Съдбата на вашите роднини не ви е известна — съгласен съм. Но това съвсем не значи, че са загинали. Може би — точно обратното, те ви мислят за загинали...

Хората се размърдаха. Някой нещо каза, някой попита — къде все пак отиват? На няколко лица се мерна подобие на усмивка.

— Ние отминахме вече околоръстната линия и се движим към покрайнините на града. Дотам има още пет-шест спирки — Тони нямаше и представа кога и къде ще завърши подземната им одисея, но бе решил, че хората трябва да бъдат ободрени. — А сега да похапнем. Дейвид, налей ми кафе.

И в този момент Тони видя... обувки. Обикновени мъжки обувки — средни по размер. Стояха зад завесата и мърдаха.

Извади пистолета, скочи към завесата и с едно движение на осакатената си ръка я смъкна. Една от жените извика. Останалите замряха също като преди — отново полуживи трупове, а не хора.

Зад щората стоеше мъничък човечец с огромен чувал — едва го удържаше.

— Безпръсти! — изкрещя мъникът, като видя пред себе си Тони и пистолета. — Махни това чудо! Чуваш ли! Сега ще вземе да гръмне...

Нещо познато имаше и във вида на този човек с хитро присвити очи, и в гласа му.

Тони отстъпи крачка, като продължаваше да държи мъника на мушка.

— Да не си от хората на Флайт? — попита го той.

— Защо намесваш Флайт? — отново се развика мъникът. — Аз съм Чарли! Стар твой приятел. Статист! Заедно се снимахме — спомни си!

— Приятел ли? Що за приятел?! — възмути се Тони и тутакси се сети: този шмекер също участвуваше в снимките. Една вечер снимаха трапеза в градината. И още на втория дубъл трябваше да изпратят

колата за нова храна. Чарли — също като гъсеница — бе омел всичко наоколо си. — Какво има в чувала? Покажи.

Мъникът започна с нежелание да развързва чувала.

Какво ли нямаше там!

— Е, обувки — разбирам, ще ти потрябват. Храна. Но защо са ти чаен сервиз и женски парфюм, а? Само колко флакони. Господи, а това какво е? Тостер. Къде ще го включиш, щом няма ток, а? И какво се каниш да печеш в него, Чарли? Откъде ще вземеш хляб, като светът горе е станал на пух и прах?

Дейвид не се сдържа и прихна.

Арчибалд, който мълча досега, ритна чувала с награбеното „богатство“ и зло каза:

— Дали е шпионин на Флайт или не — не знам. Но мястото му не е при нас.

Мъникът неочаквано захвърли злополучния чувал и падна на колене.

— Не! Не! Не! Не ме оставяйте тук, моля ви. Не съм ваш враг. Хората на Флайт даже не ме видяха. Аз дойдох тук, за да... взема... някои неща за път. После се появиха те, аз се скрих. Толкова време прекарах зад завесата, че едвам се държа на крака. Мистър, не се сърдете на нещастника Чарли!

Той улови Арчибалд за ръката, който с погнуса я отдръпна.

— Ще съм ви от полза — занарежда Чарли, като този път се обръщаше към всички. — Чух какво говореше Флайт. Той каза: „Омръзна ми да воювам с Безпръстия. След две спирки ще свърнем на югозапад — по-накратко е! А онези идиоти, разбира се, ще продължат на право“.

— Да има да взема! — възкликна Тони. — За какво ни е да вървим на право. Също ще свърнем на югозапад. А тебе...

— Ако го оставим тук сам, ще загине — каза Ричард.

— Да дойде с нас — чу се женски глас от тъмнината.

— Добре — съгласи се Тони. — След вечеря — всички да спят. Арчибалд, осигури дежурство. В нашето положение трябва да си отваряме очите. Вземайте чували, всякакви парцали и ги постелете. Всичко това е наше сега.

Хората се хранеха мълчаливо, без желание, едва ли не механично.

После бързо прибраха остатъците от храната, мълчаливо се приготвиха за сън и угасиха свещите. Тони забеляза, че Арчибалд, Ричард и Дейвид се разположиха по-близо до него, а останалите — обратно, стремят се да са по-далеч, отделно.

Докато се разполагаха за нощувка, мъникът Чарли се суетеше най-много, поглеждаше от време на време угоднически Макфейл, а когато започнаха да гасят свещите, бързо извади от чувала всичко твърдо и го намести вместо дюшек край сънения Дейвид.

Тони се извърна на другата страна, послуша се. В магазина бе тихо — всички спяха. С усилие на волята прогони тъжните мисли и в същия миг заспа като мъртъв — измъченият му мозък се нуждаеше от почивка.

* * *

Покрай тях, като се притискаха до стените на тунела, отново се промъкна цял отряд плъхове.

— Наближаваме спирка — неочаквано отбеляза обикновено мълчаливият Ричард. — Сега всички имат фенерчета. Можем да изпратим някого напред на разузнаване и да не губим време за оглед на станцията.

— Мистър Тони — примоли се Дейвид. — Разрешете ми да разузная. Само за секунда и вече ще съм тук.

— Ами ако там е Флайт?

Чарли услужливо се промъкна отпред.

— Няма го Флайт — чух плановете им. Бързаха. Ако ми позволите, самият аз ще отида на разузнаване.

— Е, нека момчето се поразходи. — Тони кимна на Дейвид. — Отваряй си очите. И най-важното — виж дали има изход.

Отминаха безлюдната станция, без да спират. Скоро ги догони запъхтеният Дейвид.

— Нищо интересно няма — доложи той. — Входът и изходът също са затворени.

Тони кимна. Продължиха напред.

С Дейвид си размениха само две думи, но нещо в момчето се бе променило и това разтревожи Тони. Не му мисли дълго — спря и

светна назад.

Дейвид присви очи от неочакваната светлина, прикри ги с ръка.

— Какво ти има? — грубичко попита Тони, без да знае какъв смисъл влага в думите си.

Момчето мълчаливо, виновно наведе глава.

И едва сега Макфейл забеляза: Дейвид нищо не носи, макар че вчера в магазина сам поиска. И днес, когато тръгна на път, беше натоварен.

— Къде ти е чувалът с неприкосновения запас? Загуби ли го? Или го откраднаха?

— Не. — Дейвид вдигна глава, подсмръкна, като че ли се готвеше да заплаче. — Там, на перона, има хора... Край ескалатора. Те умират от глад. Аз... Аз им дадох консервите.

— Ние имаме още много храна — внимателно се намеси в разговора Ричард.

— Сега ще разберем всичко — промърмори Тони. — Арчибалд и Чарли, останете тук, с хората. А ние ще се върнем.

Бързо и решително закрачи напред. Ричард и Дейвид едва го следваха. Изкачиха се на перона. Дейвид зашари с лъча на фенерчето.

— Тук е — виновно каза той.

Окъсани и измъчени хора — дванадесетина души — се прикриваха от светлината и страхливо се притискаха към стъпалата на ескалатора, като че ли в тях можеха да се скрият. Някаква жена в разкъсана бяла рокля или по комбинезон замаха ръце и запищя:

— Не ме докосвайте! Не се приближавайте!

Трима или четирима души пълзяха на колене по пода. Тони не веднага разбра какво правят.

Прекрачи напред и с крак отблъсна едрия дрипльо, който несвързано мучеше и с все сила удряше консерва в каменния под.

— Гледайте, благодетелю — Макфейл изтръгна от ръцете на дрипльото изпомачканата консерва и я показа на Дейвид. — Дал си им консервите и си си тръгнал, а те нямат с какво да ги отворят. Нямат.

После Тони се обърна към пищящата жена и страшно ревна:

— Млъкни!

Тя уплашено се отдръпна и млъкна.

Нещастниците бяха зяпнали Дейвид и Тони.

Тони извади ножа, с който не се разделяше още от службата си в армията, и отвори една след друга три консерви месо.

— Не се нахвърляйте на храната — предупреди той. — Тук лекари няма, за да ви оправят после. Вземайте само по няколко късчета. Ето сухарите... Хапнете малко и ме последвайте. До довечера ще ви изведе оттук. — Той се отдръпна, но не изключи фенерчето. Не искаше да ги жали — през последните години само това и правеше — втълпяваше си, че всички хора са мръсници! Животът впрочем често го потвърждаваше. Дълбоко в душата си разбираше, че далеч не всички хора са богаташи и безделници, затова пък всеки парий счита себе си за онеправдан и дели света на принципа: „аз“ и „те“. Те, видите ли, си живеят, а аз в този свят съм само статист... Но ето че идва Съдбата в лицето на атомна война и мигновено изравнява всички. Нещо повече! На тях им отнема всичко. Наведнъж и всичко. А той няма какво да губи. Той отдавна се е приспособил към такова съществуване — на дъното, в подземие, с плъхове, без покрив и храна — и затова ще оживее. А онези, отгоре, които са живели, без да се борят, са обречени.

Би трябвало да се радва. Справедливостта възтържествува! А той ги издирва в мрака, вади ги като новородени котета от вода и им обещава спасение. Не стига това, ами наистина ще ги изведе на повърхността. Каквото и да му струва — ще ги спаси! Защо? Само защото му е приятно да бъде добър и силен ли?

Върнаха се в тунела.

Новите спътници се мъкнеха в опашката. Към два часа по дневно време стигнаха до разклонение.

Чарли, който през цялото време дъвчеше нещо и постоянно се откъсваше напред, подскочи към Тони. Очичките му възбудено проблясваха.

— Ами ако Флайт е замислил нещо? Трябва да проверим и двата тунела.

— Не знам какво е намислил — мрачно каза Тони и освети разклонението, — но правят ремонт на югозападния клон. А нашият път е там. Там очевидно е отишъл и Флайт.

— Аз ей сега, шефе!

Тони не успя и дума да обели и неуморимият Чарли се шмугна в тунела.

В следния миг подът под краката им потрепера, глух удар разтресе подземието и от югозападния тунел изскочи облак прах.

Без да се наговарят, приятелите запалиха фенерчетата и се хвърлиха в зловещия облак. След двадесетина метра спряха пред огромна камара камъни. Лъчите на фенерчетата изтръгваха от мрака канари със зърнист строеж, изкривени подпори, проводници, трески и пясък.

— Вижте — каза Ричард.

Встрани бе захвърлен къс картон. На него с разкривени букви бе написано: „Привет, Безпръсти! Карай право напред. Това е пътят.“

— Мръсник! — възкликна Тони. — Сега разбрах. Той е видял Чарли в магазина и е говорил нарочно високо, за да ни заблуди. Искал е всички ни да погребем тук.

— А Чарли къде е? — прекъсна го Ричард. — Търсете го. Може да е ранен.

— Не е ранен — каза Арчибалд и отстъпи от камарата. — Ето го.

Четири лъча се кръстосаха в мястото, където сочеше Арчибалд. В кръга светлина ясно и страшно изникна смачкана обувка, стърчаща изпод канарите.

Върнаха се при разклонението. Тони бегло освети спътниците си и каза:

— Направиха ни капан. Има срутване. Чарли, който отиде на разузнаване — загина. Сега ще тръгнем направо. Това ни удължава пътя с няколко километра, но друг изход нямаме. Да не губим време, приятели, всички чувствувате, че с всеки изминат час все по-трудно се диша. Трябва да вървим.

Водата, топла и мръсна, ги догони няколко часа по-късно. Идваше и изчезваше в тъмнината с шуртене. Отначало течеше някак на тласъци, на вълни, след това се превърна в постоянен мътен поток.

Някои жени се завайкаха, предчувствайки какво ще се случи. Арчибалд, без да скрива яда си, изруга.

— Какво ще правим, Безпръсти? — попита той Тони и спря. — Отпред няма изход, а водата все приижда. Ще се удавим тук като плъхове, ако не успеем да се доберем до крайната спирка на тази линия и да се прехвърлим на друга.

Тони мълчаливо обмисляше ситуацията.

— На всяка станция има канализационни отвори за отвеждане на водата — най-сетне проговори той. — Явно там, отпред, са запушени. Водата естествено се натрупва. Мога да отида и да...

— Няма нужда — неочаквано го спря Ричард, в чийто глас за пръв път се появи решителност. — Аз плувам отлично и мога да се гмуркам. Сам ще се оправя.

— Ако не успеем, ще трябва да се връщаме — уморено заключи Тони.

— Ще отида с Ричард, за всеки случай — каза Арчибалд. И без да чака отговор, тръгна напред.

Ричард връчи чувала с продуктите на Дейвид и хукна да догони мрачния статист, който неизвестно защо му внушаваше респект.

Вървяха бързо, също така бързо прииждаше водата.

Ами ако на гарата водата е стигнала догоре, с тревога помисли Арчибалд. Не разчиташе особено на брадатия интелегент — затова и тръгна. Трябва да открият този проклет люк, инак са загубени.

Близко до гарата водата стигаше вече до кръста им.

— Пазете силите си — извика му Ричард. — Докато можете да вървите — вървете.

Скоро обаче им се наложи да плуват.

— Пазете фенерчето — помоли го Ричард, преди да заплува. — На вас разчитам да осигурите светлина. Ще се опитам да намеря люка. Внимавайте да не намокрите фенерчето.

Арчибалд неочаквано забеляза, че на едно място водата като че ли кръжи — на повърхността ѝ бавно се въртяха боклуци.

— Тук е! — повика той Ричард.

Спътникът му се гмурна.

— Тук е — потвърди той, като изплува. — Напипах капака на люка. Но е затрупан с тиня и разни боклуци. Сега ще си поема дъх и ще опитам да го отворя.

Арчибалд си представи колко трудно е да се повдигне под водата тежкият чугунен капак, който на всичко отгоре бе притиснат от тази черна воняща маса.

— Заедно ще се гмурнем! — извика той. — По дяволите фенерчето, ще се оправим някак и без него.

Гмурнаха се под водата. Ричард увлече със себе си Арчибалд към стената на тунела. Повтаряйки движенията на Ричард, той протегна

свободната си ръка към мястото, където водата се просмукваше през цепнатините в канализационния кладенец. Ръцете им се срещнаха на желязната скоба, стърчаща сред тиня, камъни и разни отломки.

Дръпнаха скобата към себе си.

Люкът поддаде, но не докрай. Водата край тях изведнъж оживя, закъркори, устремявайки се към кладенеца.

Дръпнаха още по-силно хлъзгавата скоба. Мощният поток, нахлул в кладенеца, ги отхвърли встрани.

Арчибалд почувствува болка от задушаване в гърдите си и изплува на повърхността, пое спасителна глътка въздух, още веднъж. Ричард го нямаше.

Гмурна се отново, като позволи на стремително движещата се вода да го докара почти до самия кладенец и едва в последния миг с едно точно и силно движение се отклони встрани — там, където бе останал тежкият капак на люка.

Хвана се с една ръка за скобата и с другата започна да шари около люка.

Ръката му се натъкна на неподвижно човешко тяло.

„Какво е това?... Къде е главата, ръцете?“

Арчибалд разбра, че Ричард до половината е засмукан в люка. Явно потокът го е ударил.

Като преодоляваше напора на водата, Арчибалд задърпа тялото му нагоре.

Заплува с крака и една ръка. С другата поддържаше Ричард, така че лицето му през цялото време да е над водата.

Скоро усети: вече стига дъното. Още няколко минути — и отпреде му заблещука светлина от фенерчета, чуха се гласове, които викаха него и Ричард.

Поеха го под мишниците, а Ричард положи на сандъка от консерви, започнаха да му правят изкуствено дишане.

Водата се оттичаше шумно, с плясъци.

После стана тихо и Арчибалд разбра, че водата е запълнила канализационната мрежа и тъй като сега не я изпомпват, нивото ѝ скоро отново ще започне да се покачва. Трябва да побързат!

Разбра още нещо: в подземие то е тихо, тъй като всички са се стълпили край Ричард. Няколко души светят с фенерчета, а останалите

мълчат. Идиоти! Сега му е нужен въздух, много въздух. Защо стоят? Какво им става?

— Защо стоите? — с прегракнал глас попита той. — Защо нищо не правите?

— Вече не може да му се помогне — каза Тони. — Мъртъв е.

— Ами тогава отнесете го на станцията! — развика се Арчибалд. Гневът го душеше. — Не стойте като препарирани! Иначе всички ще загинете тук. Бегом!

И хората побягнаха. Шумно, плискайки водата, препъвайки се, падайки.

Последен се оттегли Тони. Внимаваше никой да не изостане, да не падне случайно във водата. На перона Дейвид още веднъж ги преброи.

Новата линия, до която стигнаха след два дълги прехода, водеше надолу и Тони с безпокойство си представи как въздухът едва ще стига на тези измъчени хора в дълбокия тунел. Затова пък след една или две спирки линията рязко ще тръгне нагоре и ще излезе на повърхността. Там той на всяка цена ще намери изход, даже и да му се наложи да взриви гарата.

След около двеста метра отрядът им за пореден път стигна до напуснат влак. Тони извади пистолета.

— Останете с хората — каза той на Арчибалд и Дейвид. — Ще разузная.

Вмъкна се във влака от задната врата, като светна за миг с фенерчето. Така премина всички вагони. В последния не светна с фенерчето — някакво шесто чувство го предупреди за опасността. Промъкна се в кабината на машиниста, като безшумно стъпваше, откряна вратата, която водеше към тунела, наведе се и едва тогава включи фенерчето.

Следния миг в мрака блесна пламъкът на изстрел и върху Макфейл със звън се посипаха стъкла.

В отговор стреля два пъти — наслуки, в посока на изстрела. После се върна във вагона и приведен го премина, бързайки да стигне до другарите си, които го очакваха в края на влака.

— Този негодник Флайт ще ни изпозастреля като пилци — заяви той, като успокояваше дишането си след тичането из вагоните. — Хитро го е намислил — затворил ни е с този влак като в капан. Да

преминем отвъд можем единствено през кабината на машиниста, а тя е отлична мишена. Отвориш ли вратата — и си получаваш куршума.

Тони седна на релсата и със злоба се изплю. Беше обещал на спътниците си живот, обещал бе да ги изведе на повърхността. Дявол да го вземе! Какво да прави сега! Флайт, разбира се, ще иска да си го върне. За всичко. И за магазина, и за удара в челюстта на ескалатора. И за това, че пак го следват хора... А Флайт няма да изпусне шанса си. Може би да опита да се разбере с него? Нека, подлецът му, да пусне хората, които нито го знаят, нито са му сторили нещо. Но той може да обещае, а после... Не, на такива като Флайт не можеш да им имаш доверие.

И изведнъж се сети.

Скокна и заповяда на Дейвид:

— Повикай тук всички мъже. Бързо!

Арчибалд разбра замисъла му и настръхна.

— Нямаме друг изход — със злоба каза Тони. — Не сме виновни, че Флайт и бандата му през цялото време ни се мотаят в краката и ни се пречат. Представи си, че не само Чарли, а всички бяхме тръгнали на югозапад? Половината от нас нямаше да са живи. И за всичко е виновен Флайт. И това сега е негова работа. Ако не ми вярваш, покажи носа си навън от кабината. Моментално ще те изпрати на оня свят.

Дейвид доведе мъжете.

— Джентълмени — обърна се Тони към спътниците си. — Бандитите отново ни причакват. Направили са засада пред влака и ако не измислим нещо — всички ни ще изтрепят. Има само един изход да прогоним бандитите и да си проправим път... Наобиколете вагона. Ето така! Опрете се добре в траверсите. Всички, всички! Сега по моя команда бутайте. Едно, две, хайде! По-дружно, момчета! По-дружно!

Влакът поддаде.

— Бутайте, момчета, бутайте! — с весел шепот ги подканяше Тони. — Спасени сме! С този таран.

Помагаше им и малкият наклон на пътя — влакът потегли по-бързо.

— Още малко... Стига! Вече не можеш го спря.

В тревожния мрак, където заминаха вагоните, нестройно тракаха колела, после се чу ужасяващ нечовешки вик, гръмнаха няколко изстрела, нещо затрещя, иззвънтя. В тези механични звуци се

преплетоха още няколко вопъла, по-далечни, и Тони мигновено си представи как в непрогледната тъмнина желязното чудовище бе налетяло на Флайт и приятелите му, как те са си плюли на петите, но не са успели далеч да избягат...

Сигурно нещо подобно бяха си представили и останалите.

Хората стояха в мълчание и напрегнато се прислушваха в тъмнината. Нямаше повече викове. След няколко минути от черната паст на тунела долетя глух удар. Техният „таран“ бе настигнал влака, който някога бе вървял преди него, и здравата го бе пернал в задния вагон.

Тони преглътна буцата, която му пречеше да диша, и се обърна към Арчибалд.

— Да вървим, Арчи — едва ли не угоднически помоли той статиста. — Да ми помогнеш там... да разчистим...

После освети Дейвид. Не лицето му, а краката, тъй като се страхуваше, че отново ще види в очите на малчугана ужас и неразбиране.

— След петнадесетина минути тръгни с хората след нас — заповяда Тони и гласът му отново бе твърд. — Настрани много не се оглеждайте, разбра ли?! Вървете един след друг, по-бързо. Ако някой припадне — окажете му помощ.

Тунелът явно пак водеше надолу.

Поне така си помисли Тони, тъй като въздухът отново се сгъсти — стана мъртъв и неподвижен.

Крачка и сякаш се потапяш. Не въздух, а втечнена тъмнина. Лакома, тлъста, поглъщаща...

Тони спря.

Изведнъж разбра, че не чува дишането на хората, които вървяха след него.

Тръсна глава, за да я проясни.

Отново бяха тримата.

На лявото му рамо бе увиснал Дейвид. Слава богу, че поне сам си движи краката. Отдясно — верният Арчибалд, който поддържа и двамата.

— Къде са... останалите? — попита Тони, като едва мърдаше пресъхналия от жажда език. — Колко са?

— По време на... последното... преброяване бяха четиридесет и двама — отговори, заеквайки, Арчибалд. — Хайде да поседнем. Уморих се. На перона бяхме четиридесет и двама. После един старец падна... Не, първо умря, а после падна... Сам сметни. Аз ще поседя.

— Ще ти дам едно седене — с ярост прошепна Тони. — Баби! Мокри кокошки! Виж ти — не искат да вървят. Връщай се и ги доведи. Веднага! И кажи на това стадо, че ако след десет минути не бъдат тук, лично аз ще натрия муцуната на всеки. Върви! Кажи им, че сам ще ги преброя.

Макфейл се опря на стената на тунела. Дейвид най-сетне се отлепи от рамото му и като се възползува от краткия отдых, се свлече на бетонния под — безмълвно, без да издаде стон.

Арчибалд изчезна.

Тони извади пистолета, провери пълнителя. Четири патрона. Малко са. Ако в подземиято изникне някой нов Флайт, не са за завиждане. Впрочем станцията ей къде е, още малко им остава да се мъчат из тези безкрайни тунели.

Продължаваше да се страхува да си зададе въпроса — какво ги чака горе. Руини, пожарища, смърт — неща, които и в кошмарен сън не можеш да видиш. Градът явно е разрушен до основи. Ако се измъкнат, ако намерят храна и вода, ако успеят да се отдалечат от градовете — смъртта все едно ще ги догони. С радиоактивен дъжд, студ, глад, болести. Но сега най-важното е да намерят изход от подземния лабиринт, да стигнат светлината. Макар и смъртоносна, атомна, запалена от самия дявол, но — светлина! На всяка цена да изведе спътниците си на повърхността, да ги преброи, да не пропусне някой и да каже: „Лейди и джентълмен, изведох ви. А сега вървете по дяволите.“

Тони извади термоса и даде няколко глътки кафе на отпадналия Дейвид.

Ще — не ще, а Дейвид трябва да вземе със себе си, ще загине без него момчето. А Арчибалд... Нека постъпи както желае. Ако знае някакъв собствен начин за оцеляване след атомна бомбардировка — ще се простим. Ако не — заедно ще я караме. Тримата, гръб до гръб, това вече прави кръгова отбрана. А на повърхността сега колко ли флайтовци са се навъдили — нямат брой. Те ще прегризят гърлото на

всеки, който се окаже малко по-слаб, който не дръзне пръв да открадне, да удари, да стреля...

Тони чу тропот от множество крака и бързо се надигна.

* * *

Не помнеше колко вървя след това. Десет минути, час — има ли значение?

Дойде на себе си от свежия въздух, който се просмукваше от тъмнината на тунела. Зарадва се. Въздухът — това е живот.

След няколко минути се показва краят на перона.

— Тя е! — едва не извика Тони. — Станцията, която толкова време търсех... Сега... Още няколко минути и — свобода!

Ще видят... А какво ще видят на повърхността? Впрочем — има ли значение?

Светна към часовника си, беше спрял.

Хората, които едва се влачеха след него, без думи разбраха: спасението е близо. По-бързо затътриха крака, дишането им стана още по-често, накъсано.

Ето ги и ескалаторите, които водеха нагоре. Стоманен щит-преграда за щастие няма...

Тони неочаквано забеляза, че също се е разбързал. Прииска му се внезапно всички тези безкрайни сводове и стени да изчезнат, очите му отново да видят небето. Даже горе сега да е нощ, все пак е жива — със светлинки, сенки, може би със звезди. Има цял океан от влажен есенен въздух, годен за дишане. Па макар и радиоактивен, но го има колкото искаш...

С всяко изкачено стъпало на ескалатора усещаха увеличаващата се свежест. Тони настръхна, машинално облече якето си.

Влязоха в огромната чакалня. Арчибалд не издържа и побегна, като размахваше светещото фенерче.

Ето я — висока дървена врата, по-точно — три врати от здраво дърво, обковано отдолу с мед. Арчибалд дръпна едната към себе си, другата. Тони с всички сили дръпна дръжката на третата. Затворено!

— Дреболия — прегракнало се засмя Макфейл. — Ще я отворим. Ако трябва, със зъби ще я прегризя.

Огледа се, освети лицата на спътниците си, които един след друг се изкачваха по неподвижните стълби на ескалатора.

— Внимавайте — предупреди ги Тони и извади от джоба си пистолета. — Куршумът може да рикошира. Отдръпнете се. Светни ми, Арчибалд. Освети ключалката.

Не искаше да хаби патроните и затова се прицели особено старателно.

Изстрелът отекна с такава сила, като че ли в празна каменна зала бяха гръмнали най-малкото с оръдие.

Арчибалд дръпна дръжката — ключалката още държеше.

Тони стреля още веднъж. После, като се засили, удари вратата с рамо. Веднъж, два пъти, три пъти. Със злоба, със стръв.

И вратата поддаде.

Разтвори се в сивото, мрачно небе — навън беше или сутрин, или вечер — и хората, викайки, смеейки се и плачейки от щастие, се нахвърлиха в този сив отвор и изнесоха на раменете си двамата статисти, които отвориха вратата.

... Заля ги светлина.

Позната от десетки снимки мъртва, ярка светлина, която ги ослепи, накара ги да прикрият очите си с ръце. И зад тази светлина някъде отгоре заломоти усиленият от мегафона — приличен на глас божи — гласът на стария Пайпер:

— Здравейте, момчета!

Пайпер?! Откъде се е взел? Какво говори? Що за дивотия?!

Думите на помощник-продуцента, техният смисъл се изплъзваха от съзнанието на Тони и той бавно започна да разбира. Очите му най-сетне привикнаха и Тони видя край изхода на метрото прожектори, спускащия се „от небесата“ усмихващ се Пайпер, някакви хора, каквито обикновено се суятят край снимачната площадка и... кинокамерата... Да, да, да!

Дъхът му секна.

Както и преди не можеше да помръдне. Беше замрял, неподвижен като камък. Макар и да не се озърташе, знаеше, че същата вкаменелост бе поразила и спътниците му.

А старият Пайпер вече започваше да се гневи:

— Какво се пулите насреща ми?! — попита той, като спря пред статистите и скри ръцете си в джобовете на топлото си яке. — Вие

всички, по-точно почти всички подписахте договор със студията. Напомням ви: за всякаква работа. Всякаква! Игралните филми днес не вървят — знаете го. Зрителят иска документални кадри, истински... Славно се потрудохте — четири денонощия ви снимахме с инфрачервени лъчи... Всеки ще получи десетократен хонорар. А ако и филмът потръгне, още ще ви падне... Е, не споря — не ви беше леко. Но за останалото — помощник-продуцентът сви рамене, сякаш не намираше думи. — За останалото сами сте си виновни. Никой не ви караше да се избивате един друг.

Тони погледна града. Светеше с хилядите си светлини в познатия вечерен смог.

Значи Пайпер казваше истината. Никаква война не е имало! А Суперпродукция с огромен брой статисти. Някои от тях „останаха“ на снимачната площадка. Ричард, Чарли, полицаят, старчето, всички хора на Флайт... Пряко, натурално кино — нищо повече.

И в този миг Тони се видя през очите на оператора, в кадър. На преден план един много мръсен момък в окъсани дрехи, с безумен поглед на възпалените си очи и многодневна четина. Истинско изчадие на ада по прякор Безпръстия. След него — тълпа подобни дрипльовци.

С отработено движение на професионален убиец Безпръстия измъква от джоба си пистолет и в якето на стария Пайпер се появяват две дупки. Помощник-продуцентът пада — не като в киното бавно и красиво, а тежко и бързо, както пада убит човек.

В пистолета няма повече патрони, но Тони продължава и продължава да натиска спусъка.

В зловецата тишина ясно се чува шумът на кинокамерите.

Жалко, че не остана поне един патрон, мисли Тони и вдига очи. На снимачната площадка подскача от възторг операторът. Забелязва, че Тони го гледа, и показва на Тони палеца си.

Чудо снимки ще станат!

Повестта е преведена със съкращения и публикувана във вестник „Орбита“, броеве 47, 48, 49 и 50 от 1988 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.